

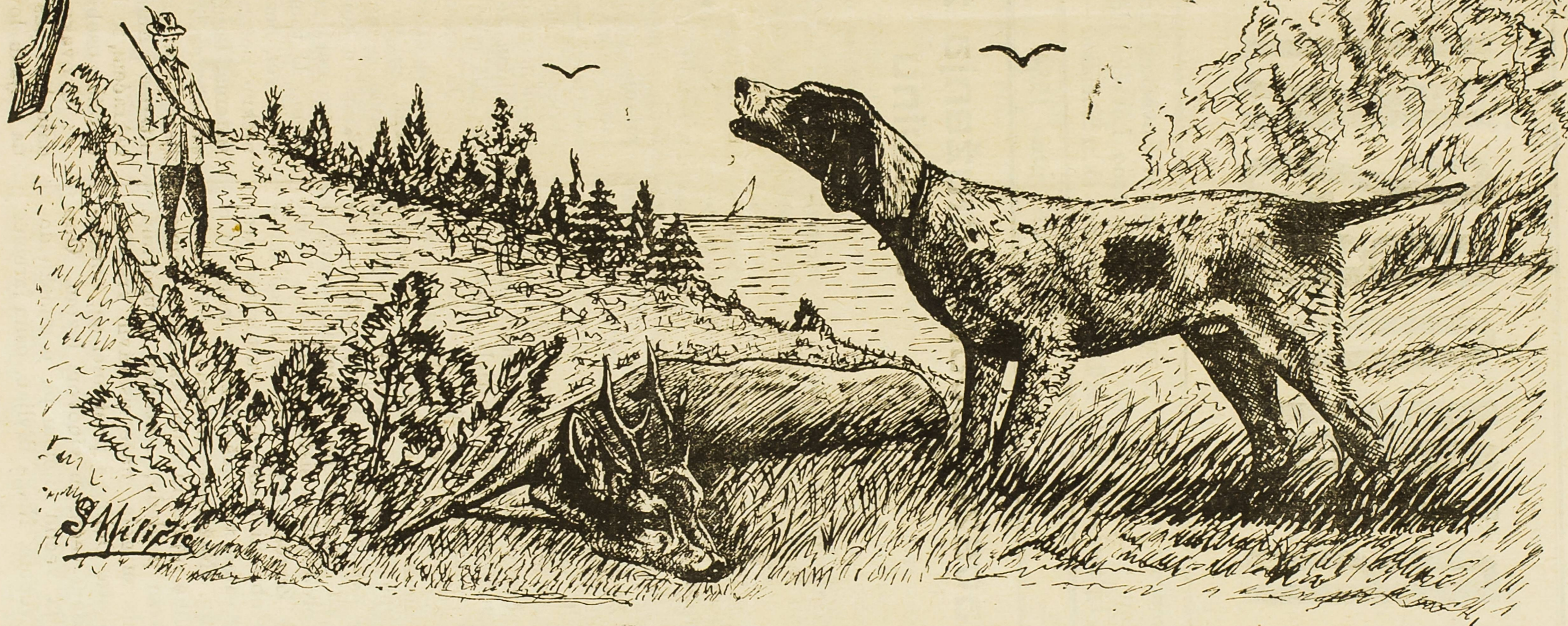
7-17/68 ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

20/7 34 11/1

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

POJEDINI BROJ DIN 2.-

PRIMORSKI LOVAC

PRIMORSKI LOVAC

Izlazi koncem svakog trećeg mjeseca. - Članovi Lovačkog Udruženja u Šibeniku dobivaju list besplatno. - Oglasi po tarifi. - Vlasnik: Savezno Lovačko Udruženje u Šibeniku - B. Iljadica. Odgov. i glavni urednik L. MILIČIĆ, upr. osn. šk. u Šibeniku. — Tisk. E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Br. 2.

ŠIBENIK, juna 1934.

God. IV.

Savezu lovač. udruženja za primorsku banovinu

u Splitu

Obzirom na prilike koje su od pamtvi-jeka vladale u primorskom dijelu naše banovine, dovele su lovarstvo u takav položaj, da o zakupnom sistemu, kakav u nekim banovinama naše države postoji, ne može biti govora. Kod nas svak vrlo dobro zna, kako se je u prošlosti lov vršio i kako se dandanas izvršava. Lovio je i lovi tko može i ne može, smije i ne smije. Nitko ili malo tko je promišljao da se u tom pogledu krene bar korak napred.

Nakon ujedinjenja, organizovana su razna lovačka udruženja, i možemo konstatovati da smo ipak nešto postigli, iako je u glavnom ostalo po starom.

Pred nama je novi lovački zakon koji jednom mora da stupi u krepost, ali kako? — Zakupni ili regalni sistem? — Zakon predviđa zakupni sistem, kojeg možemo odgađati, ali odgoditi ne. Odgađati, znači i nadalje produljivati sistem pustošenja i uništavanja. Znači, da još nijesmo dorasli da se možemo ubrojiti među naše kulturnije drugove, ne samo van naše države, nego ni u njoj samoj. Nažalost, moramo priznati da naše prilike nijesu ni iz daleka slične onima, u lovačkom pogledu, sretnijim drugovima. Naša orda su gola, naše visoravni krševite, suhe i puste. Doline i pristranci su obrađeni; zasađeni većinom vinovom lozom. Ono malo polja, većim dijelom je, u zimsko doba, pod vodom. Niska divljač, osim jarebice

grivne, nalazi se u obrađenim predjelima i njihovoj najužoj blizini. O visokoj divljači, bilo kakove vrste, nema ni spomena. — Što će da bude na čelavoj glavi?

Naši lovci za 90% rekrutuju se sa sela, a ostalih 10% su činovnici i slobodne profesije. Posjednici su izumrli. Nastaje sada pitanje, tko da zakupi ono nepregledno kamenom more? — Što da na njemu odgoi i iskoristi? — Kad sve to naše kamenom more obraste bujnom šumom koja će pod svojim granjem moći dati divljači sočne hrane, mira i zaklona, tek onda može da nastupi ono, što naš novi Zakon o lovu zahtijeva.

Ja nijesam proti zakupnom sistemu, a nijesam ni za. Ja sam za nešto sasvim trećega, što ne bi bio baš zakupni ni regalni sistem, a najbolje bi odgovaralo našim prilikama u kojima se danas nalazimo. Mi trebamo neki prelaz iz regalnog u zakupni sistem. U tom prelazu morali bi sudjelovati svi lovci, bez obzira i položaja. Tim zajedničkim radom otupila bi oštrica zakupnog sistema, kojeg se mi toliko plašimo. Lovac sa sela, razumno vođen i zakonom upravljani, igrao bi glavnu ulogu. Njegovi lovački interesi i ambicije, ne bi bili povrijeđeni ni uskraćeni, te bi se njegov prirodjeni egoizam ublažio, osobito obzirom na štete.

U ovakvim prilikama, koje danas vladaju, kod nas u primorju, moramo računati na seljaka lovca jer u protivnom slučaju o-

staćemo praznih šaka, pa mučili se mi i trošili ne znam kakove pare za uzdržavanje i podizanje lovišta; naše divno primorje još će većma opustjeti. Prilike koje su od davnina kod nas vladale, ne dozvoljavaju pre-naglog skoka, jer ćemo nosom u ledinu. Stoga nam treba jedan blagi neprimjećivi prelaz, koji bi morao kroz određeni niz godina da uzgaja i pripravlja teren za bolja i uspješnija lovačka vremena.

Da se taj prelaz provede, kako ga ja zamišljam, moralo bi se nastojati, kako se ono kaže: da ostane vuk sit i koza cijela.

Taj prelaz bio bi slijedeći:

1) Svi lovci, bez obzira, morali bi biti organizovani u sreska savezna lov. udruženja.

2) Zakupnik cijelog sreza bilo bi lovačko udruženje; pojedinog zakupnika ne bi smjelo biti.

3) Srez bi se morao podijeliti na više lovnih okruga, (lovišta) a u svakom okrugu morao bi biti po jedan lovački odbor podređen sreskom lovač. udruženju.

4) Procjena bi se provela prama prilika-ma, skupno cijeli srez ili pojedince, svaki okrug za sebe.

5) Svi lovci koji pripadaju pojedinom lovnom okrugu, bili bi dužni da solidarno procijenjenu sumu isplate sreskom udruženju (godišnje).

6) Sresko udruženje, kao glavni zakupnik, odgovaralo bi prama vani.

7) Svaki lovni okrug morao bi svake godine ostaviti bar $\frac{1}{3}$ okruga kao izmjeničnu lovačku branjevinu.

8) Lovni okrug, koji ne bi imao dovoljan broj lovaca, pripojio bi se ili parcelirao među susjedna lovišta.

9) Lovcima iz jednog lov. okruga, bilo bi zabranjeno loviti u drugom lov. okrugu. Dozvolilo bi se po pozivu ili pismenom dozvolom odbora, ali u posljednjem slučaju sa naplatom takse koju bi sresko udruženje odredilo.

10) Iz jednog sreza u drugi smjelo bi se loviti po pozivu bez takse, ili pismenom dozvolom uz uplatu takse koju bi odredila savezna skupština.

11) Rijeke, jezera i močvare, koje su stalno pod vodom, ne bi spadale pod lov.

okrug, (ostali bi slobodna zona.)

12) Pojedini odbor bio bi dužan, a pod kontrolom sreskog udruženja, da štiti i uzgaja divljač koja bi se pokazala prikladnom dotičnom terenu.

13) Predjeli bogati selicama (prepelicama i šljukama) u stanovito doba bili bi slobodni, ali isključivo za selice.

Za primjer parcelacije sreza na lovna okružja, stavljam šibenski srez, koji bi se od prilike mogao ovako parcelirati:

I. lovni okrug: odlomci grada Šibenika, Bilice, Dubrava, Lozovac, Konjevrate-Danilo, Perković, Boraja, Vrpolje, Jadrtovac, Krapanj, Zablacé i Mandalina.

II lovni okrug: Primošten i Rogoznica sa, svim pripadajućim odlomcima.

III lovni okrug: Zaton i Raslina.

IV " " općina Zlarin.

V " " općina Vodice.

VI " " općina Tijesno.

VII " " općina Skradin.

Obzirom na malobrojnu divljač, potrebni su prostrani lovni okruzi tako, da bi se moglo više zgodnih predela u jednom okrugu proglasiti branjevinom. Divljač zaštićena zabranom, u kratko vrijeme bi se toliko umnožila, da bi lovci uvidjeli očiglednu korist. Pošto bi bili zajednički interesirani, a k tome vlasnici divljači svog okruga, međusobno bi se i nadzirali, te bi nestalo krivolovstva i drugog, raznim sredstvima, uništavanja. Ovakova vrst zakupa, što zapravo ne bi ni bio zakup, već podjela prava lova uz minimalnu naplatu, koja ne bi bila teška nikome pa ni našem seljaku. Ono malo dinara što bi udruženju na račun zakupa morao platiti, lako bi iskuckao, osobito kad bi uvidio da od toga ima i lijepe koristi.

Osim međusobnog nadziranja i sami lov. odbori u pojedinim okruzima, bili bi kao povjereništva sreskog lov. udruženja, te bi zajedničkim radom i nadzorom uz pripomoć vlasti i njezinih organa, mogli podignuti lovstvo (nisku divljač) do zamjerne visine.

Ovoliko na razmišljanje upravi saveza lovačkih udruženja za primorsku banovinu.

L. Miličić.

Dalmatinske lovske prilike i zakupni sistem lova

Čl. 76 Financijskog zakona za 1934/35 ovlaštena je Kr. Banska Uprava, odnosno banovinsko vijeće, da donese Uredbu i zakon o lovu od 5 decembra 1931 god. stavi

na snagu. Ovaj zakon ima da provede sistem zakupa lovišta na teritoriji čitave naše kraljevine. Uza sve dobre odlike zakupnog sistema kao takovog, zakup ne odgovara

lovnim prilikama u Dalmaciji, a praktično je i neprovediv.

Ako se obazremo na neke paragrafe spomenutog zakona vidićemo, koje bi posljedice nastupile stavljanjem na snagu zakona o lovu od 5. decembra 1931. god. sa strane Kr. Banske Uprave odnosno banovinskog vijeća i kako bi se to odrazilo u praksi.

Svako lovište, koje se daje u zakup, čim manje u samom lovištu ima privatnog vlasništva, a osobito voćnjaka, oranica, vinograda i t. d., podjednako je za zakup, jer zakupnik neće biti izložen odgovaranju za naknadu štete. U čitavoj bi Dalmaciji bilo vrlo teško naći jedan veći kompleks lovišta, u kojem nebi bilo privatnog vlasništva i gdje nebi zakupnik riskirao, da godišnje više plati za štetu počinjenu po divljači, nego li bi iznosila i sama zakupnina lovišta, a po § 5 opšta upravna vlast može podijeliti teritoriju opštine u više lovišta, ali ovako podijeljena lovišta ne mogu biti manja od 2.000 hektara.

U Dalmaciji, kao pokrajini u kojoj se pretežito goje vinogradi, ova je okolnost od osobite važnosti, naročito u vezi sa § 57, koji govori o naknadi štete u vinogradima, a počinjene po divljači i o procijenjivanju te štete, a glasi: „Štetu što je divljač nanosi po voćnjacima, kućnim vrtovima i rasadnicima i na pojedinim mladim voćkama, ovlašćenik lova moraće naknaditi samo onda, ako se dokaže da su bile preduzete sve mere kojima razuman gospodar po pravilu štiti takve nasade.

Takve su mere naročito: ograde vrtova i rasadnika u visini od 2 m., krećenje, postavljanje plašila, omatanje voćaka i stabala slamom do najmanje 1.50 m. visine i tome slično“. Ali pošto su rijetki ti „razumni gospodari“, koji ogragjuju svoje voćnjake, rasadnike i t. d. sa 2 m. visokim zidom i voćke i stabla omataju slamom do najmanje 1.50 m. visine, to će zakupnik u praksi vrlo rijetko odgovarati po ovom paragrafu. Prema tome, da se u Dalmaciji goje voćke, umjesto vinogradi, samo provođanje zakupnog sistema lova, nailazilo bi na mnogo manje poteškoća.

Spomenuti je još jednu činjenicu, koja govori o neprovedivosti zakupnog sistema lova. U pravilu u Dalmaciji teren na kome se lovi, jest općinsko dobro i prema tome je podložan pravu paše. Svi mi znamo da se uz blago dovode psi, a obično u većem broju nego li bi i bilo potrebno. Kako se jedno lovište može uzdržavati i podizati dok se po njemu psi skitaju, a koliku štetu u lovištu može da učini takav pas na gnijezdima i mladoj divljači, suviše je i spomi-

njati. Treba im objesiti o vrat drveni klip — kazati će netko — kao što nareguje § 39 spomenutog zakona. Ali tko će prisiliti vlasnike tih pasa, da nabave i objese klipove psima o vrat, ako do danas nijesu u tome uspjele ni Upravne vlasti i Opštine uza sve postojeće naredbe u tom smislu?

Važno je i pitanje: tko može zakupiti neko lovište? — § 11 sp. zak. izričito kaže, da zakupnik može biti „jedno ili više fizičkih lica“, te prema tome lovačka Udruženja, kao pravna lica, ne mogu biti zakupnici. Lovačka Udruženja, koja su od časa svog osnutka uvijek i svim raspoloživim sredstvima, materijalno, riječju, perom i djelom zaštićivali divljač, puštajući po lovištima izvjesni broj divljači za rasplod i uvađajući nove vrste divljači, priregjujući bajke na štetočinje, plaćajući svakom onom koji uništava grabilice i postavljajući o svom trošku lovopazitelje u svrhu suzbijanja krivolovstva, odgojom svojih članova u disciplini i budeći kod njih ljubav i sućut prema divljači i koja su u prvom svom koraku, pa sve do danas potpuno udovoljavala svim svojim dužnostima i promicala sve svoje plemenile ciljeve, isključuje ih ovaj paragraf kao zakupnike čak i onih lovišta, koja su ona ušćevala pa i eventualno podigla.

Sad nam se gornje pitanje nameće prošireno. Tko može u Dalmaciji zakupiti neko lovište? — Dalmatinski lovci su uglavnom činovnici, mali trgovci, zanatlije, a najveći je procenat seljaka. Prihodi dalmatinskih lovaca su više nego skromni, a o siromaštvu seljaka suviše je i govoriti tako, da ogromna većina dalmatinskih lovaca nebi bila u stanju da samostalno zakupi, ni da kasnije uzdržava zakupljeno lovište. Zakupiti lovište u zajednici bilo bi moguće jedino u slučaju zakupa sa strane lovačkog Udruženja, čiji su oni članovi, ali po § 11 sp. zak. lovačka Udruženja ne mogu zakupljivati, te prema tome otpada i ta mogućnost. Očekivati je da ona rijetka lovišta u kojima ima nešto više divljači zaslugom najviše lovačkih Udruženja, zakupi neki imućni stranac (ne Dalmatinac), a u tom slučaju dalmatinski lovci mogu da potuku pse, a a pušku objese o smokov klin.

Ali i kad bi netko zakupio jedno lovište i kad bi ga u istinu htjeo racionalno uzdržavati, to bi bilo skopčano s tolikim troškom, da se nebi isplatilo ma kako zakupnina bila niska.

U Dalmaciji treba naročito voditi računa o krivolovstvu, koje je rašireno u tolikoj mjeri, da je doseglo svoj maksimum i nemoguće je niti pretpostaviti, da bi se uvogjenjem ma bilo i zakupnog sistema lova rije-

šio taj problem. Činjenica je da po dalmatinskim selima, naročito u nekim srezovima, lovi svaki onaj, koji ima pušku, a pošto krivolovce smeta prisustvo lovaca, za vrijeme lovne sezone po lovištima, njihova sezona počinje u doba lovostaje. Od sveukupnog broja ovih seoskih posjednika lovačkih pušaka, vrlo mali procenat ima oružni list, na koji opet rijetki plaćaju državne i banovinske takse tako, da su Upravne vlasti odredile, n. pr. za Benkovački srez, da oni, koji nijesu u mogućnosti da uplate dugovanja potpune banovinske takse na oružne listove i lovne karte, da plate samo 3% od predviđenih u §§ 32 i 33 Pravilnika o banovinskim dažbinama za budžetsku god. 1933/34 to taktično znači 15%, jer čim posjednik oružnog lista ne uplati odregjene takse do stalnog roka, plaća dvostruko.

Za očuvati zakupljeno lovište od krivo-

lovaca, potrebni su lovopazitelji, koji bi morali biti dobro plaćeni, da bi se zaista zauzeli i prema svakom neovlaštenom po dužnosti postupili, pa makar sebe izložili osvetama (palež staje, kuće, šteta u vinogradu, na voćkama i t. d.) A pošto se sva divljač po dalmatinskim lovištima sastoji isključivo od malog broja jarebica i zečeva, a od divljači koja seli kroz naše krajeve: prepelice, šljuke i patke, nikakav se veći trošak ni za zakup ni za čuvanje nebi isplatio.

Za Dalmaciju je najpodesniji regalni sistem lova, koji je i do sada bio u praksi, ali bi bila potrebna veća kontrola i strožije kazne za one, koji prekrše propise; a kad poraste lovačka svijest i kad se uzdignu lovišta, tek će se onda moći govoriti o zakupu i to samo u onim srezovima, gdje budu postojali uvjeti.

Štitimo divljač!

Polovinom mjeseca juna nadgledao sam kosidbu jednog djetelišta od cca 4 hektara površine. Za vrijeme kosidbe našli smo 3 mlada zečica do 20 dana stara. Zečevi su mirovali i pokušali su da bježe tek kad bi ih kosa zahvatila. Na taj način jedan je od zečeva kosom prepolovljen, drugom je prelomljena prednja i stražnja noga, pa ga njegujem, ali obzirom da je zec sasvim mlad, neće uginuti; trećeg je kosac u zadnji čas opazio i podigao kosu tako, da mi je samo uši podrezao. Taj je odmah pušten u lovište nedaleko samog djetelišta. Na istom djetelištu našli su radnici gnijezdo krže (*Perdix perdix*) sa 19 jaja, ali dok sam zato saznao razbiše ih, premda sam im u početku radnje preporučio da, ako nagju gnijezdo ili ptiće, da mi se moraju odmah javiti. Ipak sam zatekao jedno jaje i to napuklo. Iz radoznalosti sam ga pri ploči razbio i začudilo me da je jaje još svježije, bez zametka.

Krže bi morale već odavna da leže na jajima, jer jaja nesu koncem aprila i u maju (vidi Gjurašin: Ptiće). Ne može se reći da je ovo drugo leglo radi velikog broja snešenih jaja. Koji je onda razlog da je ova krža okasnila leglom i sačekala da se vrijeme iskiši? — Da je to instinkt, nebi rekao,

jer smo osim ovog gnijezda našli i dva legla ptića, takodjer od krže. U jednom sam prebrojio četrnaest mladih trčkica, a u drugom šest, dok su se ostale bez sumnje razbježale i posakrivale. Prema tome krža znađe snijeti jaja ne samo kroz maj nego i u junu. Svakako prema navedenom s pravom se nadamo lijepom broju većih jata krža. Izgleda da im kišno proljeće nije mnogo naškodilo, možda i zato što krža prilično sakrije gnijezdo za razliku od grivne (*Coccybus saxatilis*) koja ga znađe sasvim neoprezno smjestiti i u najmanju udubinu kamena tako da ga je vrlo lako opaziti. Možda smo mogli lani uprav radi toga opaziti da su jata krža odreda brojila iznad deset komada, dok su se jata grivni brojila tek 5-6 komada redovno.

Kako zečevi tako i krže vrlo rado legu, uvode i ostavljaju svoje mlade u visokoj travi, jer tu nalaze i hranu i dobro su zaštićene od neprijatelja, ali u doba kosidbe, mnoštvo mladih zečeva pogiba bilo pod kosom, bilo što dospiju u ruke neznanih ljudi, i bez samilosti mnoga gnijezda uništavaju. Zato bi barem lovci, vlasnici livada i djetelišta, morali da se postaraju da spase prigodom košnje barem onu divljač, koja se može spasiti.

Mesarstvo i lješinarstvo

Ugledni prijatelj i saradnik „Primorskog Lovca“ gosp. Đuro Paskijević, ovih dana primio je pismo od jednog ispravnog lovca iz Trogira, kojeg donosimo u cjelosti bez ika-

kve korekture i komentara:

Poštovani gospodine!

Čitajući naše časopise zapazio sam Vaše članke u nekima od njih i propitujući se

doznao sam da se bavite novinarstvom, a k tome da ste i odličan lovac, te da suradjujete u nekim lovačkim listovima, pa sam odlučio da ispričam u kratko kako se kod nas uz sva naredjenja i propise zakona o lovu tamani lov na divljački način i kako nema nikoga tko bi tome zlu stao na kraj, pa mislimo da nebi bilo zlo kad bi Vi putem štampe objavili i pozvali nadležne da spriječe to tamanjenje.

Kod nas u Trogiru, a osobito na Čiovu, postoji jedna organizirana banda od nekoliko „lovaca“ koji u svako doba godine bez obzira na lovostaju i doba rasploda divljači istu tamane i ubijaju. Imena istih neću da iznosim. Te ljude pozna čitav Trogir, a osobito lovci trogirski od kojih su neki i prijavljivani lovačkom društvu u Splitu, ali od toga nikad ništa. Pozna ih i žandarmarija koja je prošle godine odnila pušku jednome članu bande, ali ju je morala da povrati natrag istome „lovcu“, jer je dobila zato nalog od poglavarstva iz Splita.

I sada u ovo doba čujete puškaranje na sve strane. Čuje se na Čiovu i to nedaleko mjesta, čuje se u parku trogirskome, čuje se vrlo često i u Segetu selu, koje je od Trogira udaljeno jedva 2 klm. Nije ni čudo, kod nas na žalost nema organizacije, jer svi smo silom zakona članovi lovačkog društva u Splitu, koje nije nigdje postavilo čuvaru lova, već u svakome mjestu ima povjerenika, koji su većinom na čelu bande za tamanjenje lova što ne mogu reći da sam vidio, ali sam imao čuti sa više strana, a poznavajući kako su se isti vladali prije stupanja u društvo, to i ja tvrdo vjerujem u to. Osim ovih u taj red spadaju i skoro svi poljari i lugari, koji vrše tu službu u svrhe krivolovstva i mjesto pušaka na kuglu nose

dvocjevke i tamane lov, a sada čujem da će im srez za 100 din. dati puške otraguše, jer su neki imali nabijače, pa će tako uspješnije da vrše dužnost „zaštite“ lova i polja odnosno šume (!)

Osim toga govore isti lugari i poljari da će dobiti i lovnu kartu da im je to obećano sa nadležnoga mjesta i tako ćemo imati ljude koji će u istinu „slobodno štiti divljač u svako doba“. Osim spomenutih „uzgajatelja“ divljači, koji su skoro svi seljaci ima i obrazovanih lovaca, koji će početi da love najdalje za mjesec dana, jer su tako radili i prošlih godina, a koji su takodjer bili prijavljeni, ali uzalud. I tako smo dok mi svijesni lovci stojimo kući nemoćni, bez pameti da tome stanemo na kraj, dotlen spomenuta gospoda pucaju i uživaju u tome kad ubiju jarebicu na gnjezdu ili ostim prodru trudnu zečicu na logi kao sipu. Daklen puca se u svako doba, a kad se nema puške i municije, onda se lovi i ostvama, i tada je osobiti „gušt“ ubiti zeca na logi baš kao sipu.

Neću ga duljim, jer jedno, teško bi bilo sve opisati, a drugo ne znam čemu bi se toliko trudio bez uspjeha, ali mislim da je i ovo dovoljno da se uvidi divljaštvo koje vlada, i mjere koje su preduzete uz sve propise za zaštitu lova. Kao svijestan lovac, mislim da će te ustati u zaštitu lova i ako niste odavle, na čemu sam Vam unaprijed zahvalan u ime moje i svih svijesnih lovaca trogirskih.

Sa poštovanjem

N. N.

Op. ur. ovakova i slična divljaštva i kod nas su na dnevnom redu.

Tamanjenje šume u drniškoj krajini

Dok se na jednu stranu troše milijuni državnoga novca u svrhu pošumljivanja goleti i očuvanja već odgojenih šuma, dotlen se baš po našoj goloj i vrletnoj Dalmaciji, na nekim mjestima, tamani i ono malo šume što još imamo. Ovo naročito vrijedi za drnišku okolicu: Unešić, Nevest-Cera, prema Visokoj (lečevićka općina) koja će ako se ovako nastavi, kroz nekoliko godina postati Sahara. Otrag nekoliko mjeseci, imao sam

priliku da obadjem pješice dobar dio drniške krajine, pa me zaprepastila činjenica, da se šuma tamani bez reda, nemilosrdno, gdje god se do nje dodje i to tako temeljito, da se čak i panji vade iz zemlje. Na ovo barbarstvo skreće se pažnja sreskoga načelstva u Kninu, da se zainteresuje, te prekršitelje zakonski najstrožije kazni, i tako već jednom ovom vandalizmu stane na kraj, *na korist naroda i države.*

GJ. P.

Nešto o licitaciji lovnoga oružja

Šibenik 25 Juna 1934.

Najboljom namjerom želim da upozorim javnost na neke nepraktične običaje, odnosno licitacije zaplijenjenoga lovačkog oružja, koje se gomila po magazinima žandarmarijskih stanica i sreskih načelstva, a oduzelo se neuzgojnim lovcima, koji neovlašteno kroz vrijeme cijele godine, bez obzira na lovostaju, tamane plemenitu divljač.

Otrag nekoliko decenija, zaplijenjeno oružje prodavalo se javnim nadmetanjem, samo u posve u drugu svrhu, nego što se danas čini. U ono doba takvim licitacijama mogao je da pristupi kovač, mehaničar ili trgovac gvoždja, koji bi odmah nakon kupnje dotično oružje morali pokvariti na način, da isto ne bude više uporabivo u svrhu lova. Ovakva praksa imala je dvostruki značaj, prvo: onemogućivalo se trgovanje sa takvim puškama, a zaštićivalo se javnost, da ne dodje do zla i kakve nesreće uslijed rđe koja bi se nagomilala kroz dugo vrijeme u vlažnim magazinima; a u drugome pak redu, zanimanici dolazili su na vrlo jeftin način do prvoklasnoga gvoždja.

Kako se danas licitira lovno oružje, svima nam je poznato. Istina, ni danas ne može da pristupi licitaciji onaj koji nema

dozvole za slobodnu nošnju oružja, ali to opet ne znači, da se postiglo neko jamstvo za suzbijanje mrske spekulacije, jer često se dešava, da otkupljena puška svrši u desete i pedesete ruke, pa tako opet dođe do onakovih ljudi, kojima se cružje plijeni i zbog kojih revni žandarmarijski organi izgube mnogo dragocijenjenoga vremena, dok državna kasa osjetno trpi na silnome utrošku popisa za prijave, zapisnike i t. d. i t. d. A zašto se i danas ne bi mogla provoditi ona dobra praksa iz ranijih vremena?! Nije baš rečeno da se sve staro mora odbaciti kao nevaljano!

Žandarmarijskim organima, a naročito onima Unešičke stanice, pod komandom gosp. Petra Jolića, moramo i ovom prilikom biti iskreno blagodarni što su nežaleći truda ni muke uspješno progonili zvjerokradice i pljenili lovno oružje neovlaštenim osobama. To im iskreno priznajemo i kao lovci i kao građani, kojima leži na srcu razvitak lovačkoga športa i umnoženje razne plemenite, divljači. Nabacio sam ovo par refleksija, a sada je do nadležnih, da se ovim pitanjem pozabave u interesu narodnoga i državnoga dobra.

Gjuro Paskijević.

Lovačka opažanja

Sapinjanje zamki i ploča

Šibenik, 25 Jula 1934

Pored svih strogih naredaba nadležnih, još danas postoji divljački običaj, naročito po Ravnim Kotarima, u vrličkoj i drniškoj krajini, a pogotovo u Visokoj i drugome području općine lećevičke, sapinjanje zamki, ploča i laca, u svrhu tamanjenja korisne lovne divljači. Kontrolnim organima zaista je teško pronaći ove bezdušnike, koji kroz cijelu godinu na nedozvoljeni barbarski način divljač nište, zbog toga što oni svoj posao obavljaju na onim mjestima, gdje samo lovačka noga može da stupi. Tome zlu ipak bi se moglo doskočiti, kad bi se donijelo riješenje i u djelo provelo po kome bi svaki vlasnik zemljišta na kojemu se zamka, ploča ili lac nađe, bio pozvan na odgovornost i osjetljivo kažnjen, u slučaju ako ne bi mogao da dokaže čija su gvožđa, tko je sapeo

ploču i postavio lac. Na ovaj način, vlasnici zemljišta najbolje bi kontrolirali ove bezdušnike i tamanitelje lovne divljači, te bi se izbjeglo i mnogim nesrećama, koje nastaju uslijed sapinjanja zamki. Mnogo puta se dešava, da skupocijeno lovačko pseto plemenite krvi strada, a što je još gore dešava se slučajeva, da se lovci, čobani ili drugi koji prolaznik, teško povrijedi na nogama. Molimo da se ova naša uvaži, jer je ovo dobronamjerno opažanje, koje ide za ciljem, da se u narodnom i državnom interesu, već jednom dokrajči sa ovakvim divljalučkom. Naša je zemlja senzacija za strance, a poznato je, da i medju turistima ima bezbroj lovaca, koji kao uzgojni lovci neopraštaju ovakove barbarske ispade, i u čudu se pitaju, što se kod nas tome još nije stalo na kraj.

Gjuro Paskijević.

Lovačkom udruženju - Šibenik

Ministarstvo unutrašnjih poslova dostavilo je aktom II br. 13608 od 12 IV 1934 slijedeći raspis:

„Povodom raznih pretstavki lovačkih udruženja i pojedinaca u pogledu suzbijanja krivolovstva i tamanjenja korisne divljači Ministarstvo je izdalo potrebna naredjenja radi strogog nadzora izvršenja propisa zakona o lovu i što veće aktivnosti u suzbijanju tih pojava.

Zakon o lovu dovoljno je predvideo sve mere za zaštitu korisne divljači, kao i kazne za prekršaje istih, samo je potrebno da vlasti o tome posvete više pažnje.

Da bi se korisna divljač što više zaštila, Banska uprava narediće slijedeće:

„Upravne vlasti da izvrše reviziju dali su sopstvenici ili zakupci lovišta postavili čuvare i da ih postavie gde to nije učinjeno u smislu § 41 zakona o lovu.

Na teritorijama banovina gde se lov još ne izdaje pod zakup da postavie i plaćaju čuvare lovačka udruženja.

Da se smene čuvari lova, koji tu dužnost samo formalno vrše, koji nisu imali uspeha u hvatanju krivolovaca i ne ubijaju lutajuće pse i mačke (§ 38.)

Da kažnjavaju sopstvenike pasa, koji ih puštaju po lovištima van puteva (§ 39.)

Da čuvare polja, šuma, i lica koja po dužnosti nose oružje, a zloropotrebljavaju ga u lovu, pored kazne otpuštaju.

Da licima koja imaju dozvolu za nošenje oružja isto uvek oduzmu ako se ogreše o zakon o lovu, jer zakon o držanju i nošenju oružja čl. 21 kaže, da se takovo oružje može, a ne mora oduzeti.

Da upravne vlasti prave strogo razliku kod davanja dozvola za držanje i nošenje oružja po tome zakonu. Za nošenje da daju dozvole samo lovcima i koji to neophodno trebaju. Za držanje da se daje dozvola samo za kratko oružje.

Na licitacijama da se ne prodaje oružje onima, od kojih je oduzeto.

Da upravne vlasti hitnije uzimaju u postupak prijave protiv prekršitelja zakona o lovu i da ih strožije kažnjavaju. Ima slučajeva gde takove prijave leže po pola godine ili se krivci blaže kažnjavaju, pa izostaje potreban efekat.

Lovačka udruženja trebala bi da unesu u svoja pravila:

„Da se isključuju iz udruženja i predlože upravnoj vlasti da se oduzme lovačka karta lovcima, koji sa sobom vode u lov lica, koja nemaju lovačku kartu, koji ne prijavljuju krivolovce koje zateknu; koji daju ili zakupuju lovačku municiju licima, koja nemaju prava na lov; koji puštaju svoga kera u skitnju i da sam goni po lovištu i koji budu dva puta kažnjeni po § 89 Zakona o lovu.

Lovačka udruženja, a eventualno i zakupci da održavaju poverenike i dostavljaju da ih iz svojih sretstava nagradjuju.“

Kako lov igra važnu ulogu u privredi našeg naroda i države, Ministarstvu je čast umoliti Bansku upravu, da izvoli po gornjem u svemu postupiti i o izvršenom izvjestiti Ministarstvo.“

Prednje se dostavlja s molbom na znanje.

Sreski načelnik:

B. Broz.

Kraljevina Jugoslavija
Ministarstvo šuma i rudnika
Odeljenje za šumarstvo

Br. 7677/34

16 maja 1934 — Beograd

Hvatanje ptica pjevica, zabrana.

Kr. Banskoj upravi - Split

Gosp. Ministar šuma i rudnika rešenjem svojim od 15/5 tg. br. 7677/34 zabranio je najstrože hvatanje i ubijanje ma na koji način ptica pjevačica i svih ostalih ptica korisnih po poljoprivredno i šumsko gospodarstvo kao i kvarenje i uništavanje njihove

Prepis.

vih gnjezda i vadjenja jaja i mladih ptica.

Ko se ogriješi o ovu naredbu primeniti prema njemu svu strogost zakona. - Prednje se dostavlja na znanje i upravljanje.

Zastupa šefa

otseka za eksploataciju šuma
potpis.

Sresko načelstvo

Br. 13568/34

1 juna 1934 g. - Šibenik

Lovačkom udruženju

Š i b e n i k

na znanje radi obaveštenja članova.

Sreski načelnik: K u k u l i ć.